

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ**

**ВАЖКЕ МАШИНОБУДУВАННЯ.
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

**МАТЕРІАЛИ
XIX Міжнародної
науково-технічної конференції**

Краматорськ 2021

УДК 621.9

Важке машинобудування. Проблеми та перспективи розвитку. Матеріали XIX Міжнародної науково-технічної конференції 01 — 04 червня 2021 року / за заг. ред. В. Д. Ковальова. — Краматорськ: ДДМА, 2021. — 148 с.

ISBN 978-966-379-987-2

В збірнику наведені матеріали до вирішення актуальних проблем важкого машинобудування, конструювання, виготовлення та експлуатації машин, верстатів, інструментів, розробки та впровадження прогресивних енергозберігаючих технологій.

МІЖНАРОДНИЙ ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова

Ковальов В.Д.,

д.т.н., проф., ректор ДДМА

Члени програмного комітету:

Антонюк В.С.,

д.т.н., проф. КПІ ім. Ігоря Сікорського

Васильченко Я.В.,

д.т.н., проф., зав. каф. ДДМА

Воронцов Б.С.,

д.т.н., проф. КПІ ім. Ігоря Сікорського

Гасанов М.І.,

д.т.н., проф., проректор НТУ "ХПІ"

Грабченко А.І.,

д.т.н., проф. НТУ "ХПІ"

Грицай І.Є.,

д.т.н., проф., зав. каф НУ "Львівська політехніка"

Данильченко Ю.М.,

д.т.н., проф., зав. каф. КПІ ім. Ігоря Сікорського

Дашич П.,

проф. ВТМІ, Трстенік, Сербія

Заковоротний О.Ю.,

д.т.н., проф., вч.секр. НТУ "ХПІ"

Залога В.О.,

д.т.н., проф. СумДУ

Іларіонов Р.,

д.т.н., проф., ректор ТУ-Габрово, Болгарія

Калафатова Л.П.,

д.т.н., проф. ДонНТУ

Кассов В.Д.,

д.т.н., проф., декан ФМ ДДМА

Клименко Г.П.,

д.т.н., проф., зав. каф. ДДМА

Клименко С.А.,

д.т.н., проф., заст. директора ІНМ ім. В. Бакуля НАН України

Клочко О.О.,

д.т.н., проф. НТУ "ХПІ"

Луців І.В.,

д.т.н., проф. ТНТУ ім. І. Пулюя

Майборода В.С.,

д.т.н., проф. КПІ ім. Ігоря Сікорського

Мельничук П.П.,

д.т.н., проф., почесний ректор ДУ "Житомирська політехніка"

Мироненко Є.В.,

д.т.н., проф., декан ФЕМ ДДМА

Павленко І.І.,

д.т.н., проф., зав. каф. ЦНТУ

Палашек О.Г.,

головний конструктор ПрАТ "КЗВВ"

Пасічник В.А.,

д.т.н., проф., проректор КПІ ім. Ігоря Сікорського

Пермяков О.А.,

д.т.н., проф., зав. каф. НТУ "ХПІ"

Петраков Ю.В.,

д.т.н., проф., зав. каф. КПІ ім. Ігоря Сікорського

Равська Н.С.,

д.т.н., почесний проф. ДДМА

Рібайн Ф.,

ген. директор "Heidenhain", Німеччина

Родічев Ю.М.,

к.т.н., с.н.с., завідувач відділу ІПМіц ім. Г.С.Писаренка НАН України

Скальський Є.О.,

директор представництва Gertnergrou в Україні

Сорока О.Б.,

д.т.н., ІПМіц ім. Г.С.Писаренка НАН України

Стругинський В.Б.,

д.т.н., проф. КПІ ім. Ігоря Сікорського

Тонконогий В.М.,

д.т.н., проф., директор ІПТДМ НУ "Одеська політехніка"

Турчанін М.А.,

д.х.н., проф., проректор ДДМА

Христо К. Радєв,

д.т.н., ТУ "Софія", Болгарія

Шелковой А.Н.,

д.т.н., проф., зав. каф. НТУ "ХПІ"

Ehrentreich Torsten,

Dipl. Ingenieur, Berlin, Germany

ISBN 978-966-379-987-2

© ДДМА 2021

ОБГРУНТУВАННЯ УМОВ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ШЛІФУВАННЯ ЗА ТЕМПЕРАТУРНИМ КРИТЕРІЄМ

Новіков Ф. В.

(¹Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна)

При шліфуванні температура різання є основним обмежуючим чинником підвищення продуктивності обробки. Тому важливо теоретично обґрунтувати шляхи підвищення продуктивності при плоскому шліфуванні, виходячи із залежності для визначення температури шліфування θ [1]:

$$\theta = \sigma \cdot t \cdot \sqrt{\frac{V_{\text{дет}}}{c \cdot \rho \cdot \lambda}} \cdot \sqrt{\frac{2}{t \cdot R_{\text{кр}}}}, \quad (1)$$

де σ – умовне напруження різання, Н/м²; t – глибина шліфування, м; $V_{\text{дет}}$ – швидкість деталі, м/с; $R_{\text{кр}}$ – радіус круга, м; c – питома теплоємність матеріалу, Дж/(кг·К); ρ – щільність матеріалу, кг/м³; λ – коефіцієнт теплопровідності матеріалу, Вт/(м·К).

Виходячи із залежності (1), домогтися збільшення продуктивності обробки $Q = B \cdot V_{\text{дет}} \cdot t$ (де B – ширина шліфування, м) для заданого значення θ можна за рахунок застосування багатопрохідного шліфування, що припускає збільшення $V_{\text{дет}}$ й зменшення t . Отже, застосування багатопрохідного шліфування більш ефективно порівняно із глибинним шліфуванням. Однак при цьому виникає завдання визначення граничної швидкості деталі $V_{\text{дет}}$, тому що відповідно до залежності (1), вона може збільшуватися нескінченно, а глибина шліфування t , навпаки, зменшуватися до нуля.

Найбільш суттєвим обмеженням збільшення швидкості деталі $V_{\text{дет}}$ при шліфуванні є кількість проходів круга n , оскільки з їх збільшенням зростає допоміжний час обробки, пов'язаний з реверсуванням стола верстата. Виходячи із цього, проведено аналіз штучного часу обробки $T_{\text{шт}}$, рівного сумі основного $T_{\text{осн}}$ й допоміжного $T_{\text{доп}}$ часу обробки на операції плоского шліфування:

$$T_{\text{шт}} = \frac{L_{\text{піз}}}{c \cdot \rho \cdot \lambda} \cdot \left(\frac{\Pi}{\theta}\right)^2 \cdot \left(\frac{2}{n \cdot \Pi \cdot R_{\text{кр}}}\right)^{0,5} + n \cdot \tau_{\text{доп}}, \quad (2)$$

де $t = \Pi / n$; Π – величина припуску, м; $\tau_{\text{осн}} = L_{\text{піз}} / V_{\text{дет}}$ – основний час обробки за один прохід круга, с; $L_{\text{піз}}$ – довжину ходу стола верстата, м; $\tau_{\text{доп}}$ – допоміжний час обробки, затрачуваний на реверсування стола верстата в межах одного проходу круга, с.

Із залежності (2) випливає, що має місце мінімум функції $T_{шт}$ від n , який виконується за умови: $\tau_{дон} = 0,5 \cdot \tau_{осн}$. Із урахуванням залежності $\tau_{осн} = L_{різ} / V_{дет}$ маємо:

$$V_{дет} = \frac{L_{різ}}{2 \cdot \tau_{дон}}. \quad (3)$$

У процесі плоского шліфування параметр $L_{різ}$ змінюється незначно, як правило, до 0,5 м. Наприклад, за умови $\tau_{дон} = 0,5$ с – зі швидкість деталі $V_{дет} = 30$ м/хв. Якщо допоміжний час обробки $\tau_{дон}$ більше, то швидкість деталі $V_{дет}$ зменшиться. На практиці в процесі плоского шліфуванні $V_{дет}$ в основному не перевищує 30 м/хв.

В умовах обробки деталі невеликої довжини, наприклад, для $L_{різ} = 0,05$ м, швидкість деталі $V_{дет}$ за умови $\tau_{дон} = 0,5$ с дорівнює $V_{дет} = 3$ м/хв, що фактично відповідає умовам глибинного шліфування. Глибина шліфування t встановлюється на основі залежності (1). Таким чином показано, що швидкість деталі $V_{дет}$ суттєво обмежена допоміжним часом обробки $\tau_{дон}$.

В узагальненому вигляді умови підвищення продуктивності обробки на основі отриманих теоретичних рішень показані на рис. 1.

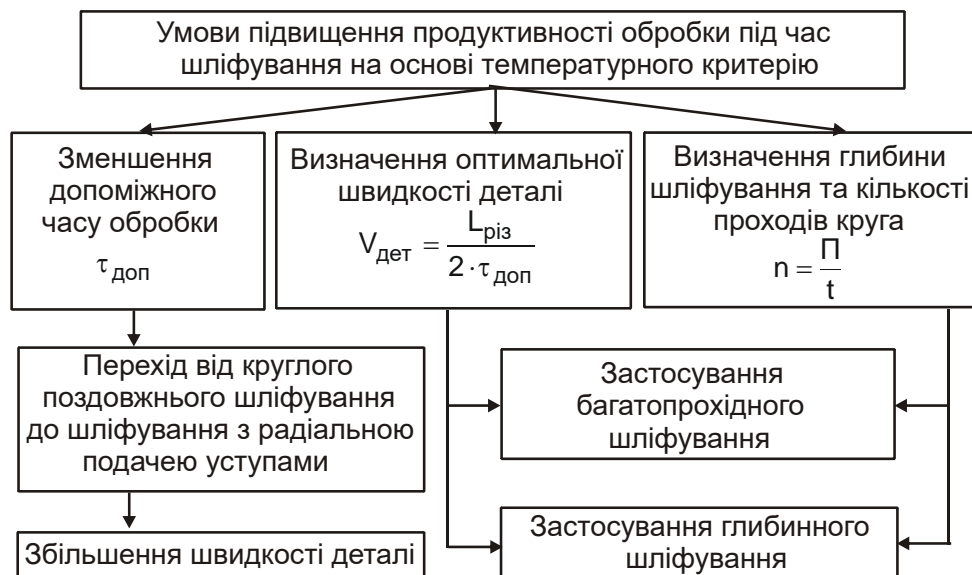

Рис. 1. Структурна схема умов підвищення продуктивності обробки в процесі шліфування за температурним критерієм

Вони дозволяють, по-перше, по-новому підійти до визначення оптимальних параметрів режиму шліфування, а по-друге, обґрунтувати умови вибору цілком конкретних значень параметрів режиму шліфування, реалізованих на практиці.

Література: 1. Новиков Ф. В. Основы математического моделирования технологических процессов механической обработки: монография / Ф. В. Новиков. – Днепр : ЛИРА, 2018. – 400 с. 2. Новиков Ф. В. Оптимальные решения в технологии машиностроения : монография / Новиков Ф. В., Жовтобрюх В. А., Шкурупий В. Г. – Днепр : ЛИРА, 2018. – 424 с.

<i>Маслак О.И, Орлова Т.А., Маслак М.В.</i> Суцність антикризисной програми підприємства	98
<i>Медвідь Ю.В., Онисько О.Р.</i> Точність виготовлення конічних замкових нарізей 3-30	99
<i>Мельник М.С., Зарівний В.В. (КМСІТ 19-1 маг(н))</i> Термічно-електроконтактний 3D друк сталевих виробів.....	100
<i>Мироненко Є. В., Калініченко В. В.</i> Особливості науково обґрунтованого вибору твердого сплаву з покриттям для чорнової токарної обробки деталей важкого машинобудування	102
<i>Молчанов В.Ф.</i> Методи забезпечення точності для умов автоматизованого виробництва	103
<i>Міцик А.В., Федорович В.О.</i> Особливості технологій видалення задирок, скруглення і полірування гострих кромки при вібраційній оздоблювально-зачищувальній обробці деталей	105
<i>Новіков Ф. В.</i> Обґрунтування умов підвищення продуктивності шліфування за температурним критерієм.....	107
<i>Охріменко О.А., Юрчишин О.Я.</i> Сучасне технологічне обладнання та інструмент для обробки зубчастих рейок.....	109
<i>Пасько М.М., Показаньєва С.Л.</i> Високошвидкісне шліфування відшаруванням.....	111
<i>Пермяков О.А., Калантиря С.Г.</i> Підвищення ефективності обробки важеля буксового вузла при вдосконаленні структури та параметрів технологічного процесу	112
<i>Пермяков О.А., Локтіонов Д.В.</i> Технологічне забезпечення якості обробки рами візка пасажирського вагона на верстатах з ЧПК.....	113
<i>Подлесний С.В., Єрфорт Ю.О.</i> Підвищення кваліфікації викладачів інженерних ЗВО для Індустрії 4.0	114
<i>Показаньєва С.Л., Пасько М.М.</i> Гідрострумінна обробка (різка).....	116
<i>Посвятенко Е.К., Посвятенко Н.І., Будяк Р.В.</i> Енергоощадний процес виготовлення циліндрів із неіржавіючих аустенітних сталей комбінованим інструментом	117
<i>Сегін В.В., Крупко В.Г.</i> Застосування хвильових ланцюгових передач у приводах гнучких машин	119
<i>Сергєєв О. С.</i> Високопродуктивний технологічний процес внутрішнього шліфування.....	121

Наукове видання

ВАЖКЕ МАШИНОБУДУВАННЯ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

**МАТЕРІАЛИ
XIX Міжнародної
науково-технічної конференції**

Рекомендовано до друку вченою радою ДДМА,
протокол № 10 від 29.04.2021

Підп. до друку 26.05.2021
Ум. друк. арк. 5,81.
Тираж 100 пр.

Формат 60×84^{1/16}.
Обл.-вид. арк. 5,42.
Зам. № 24

Видавець і виготівник
Донбаська державна машинобудівна академія
84313, м. Краматорськ, вул. Академічна, 72
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК №1633 від 24.12.2003